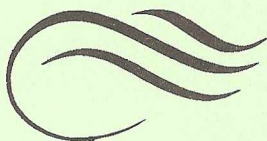

37.014.6 : 005.6(082)

467

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ «Криворізький національний університет»
Криворізький педагогічний інститут
Кафедра загальнотехнічних дисциплін та професійного навчання

УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТИ: ДОСВІД ТА ІННОВАЦІЇ

Матеріали педагогічних читань,
присвячених пам'яті
керівника наукової школи
з проблем управління освітою,
доктора педагогічних наук,
професора Валерії Семенівни Пікельної

23 січня 2015 року

Кривий Ріг
2015

партнерських відносин закладений принцип «поваги до особистості». В даному випадку повага пов'язується зі створеннями такої атмосфери в навчальній діяльності, в якій би учень міг проявити свої здібності, свою самостійність та реалізувати свій потенціал. Як слушно наголошує дослідник внутрішньо шкільного управління Ю. Конаржевський, «акцент на повагу особистості» – це зміна парадигми управління на 180 градусів, у прагненні досягти цього проявляється глибока сутність гуманізму управління [3, с.3].

Базові цінності демократичного суспільства диктують педагогу основні принципи поведінки. До цих принципів можна віднести: визнання основних прав учня, свободу слова, вибору, особисту відповідальність, цінності толерантності, співробітництва, компромісу та ін.

Виходячи з вищесказаного розбудова української держави на демократичних та гуманістичних засадах вимагає вдосконалення системи педагогічної освіти. Становлення нової освітньої системи має відбуватись в умовах євроінтеграційних процесів, відновлення духовних пріоритетів суспільства, зміни світоглядних орієнтацій, розширення громадянської і національної свідомості.

Література

1. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти в Україні та її інтеграції в європейський освітній простір // Затверджено Міністерством освіти і науки України від 31.12.2004.– К., 2004. – 9 с.
2. Снігур О. М. Формування вмінь використовувати засоби інформаційних технологій у майбутній професійній діяльності вчителя початкової школи: Дис. ...канд. пед. наук, 13.00.09/ О. М. Снігур. – К., 2007. – 335 с.
3. Александрова Н., формування управлінської культури майбутніх викладачів як фактора вдосконалення їхньої професійної підготовки в умовах євроінтеграційних процесів

Микола Крижанівський

МЕТОДИКА СТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОГО ОБРАЗУ У М'ЯКОМУ МАТЕРІАЛІ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОГО ХАРАКТЕРУ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ І КРЕСЛЕННЯ

На початку третього тисячоліття вітчизняна система вищої педагогічної освіти вимагає корінної зміни, яка згідно з Болонською декларацією: є нагальною потребою формування особистості вчителя-технолога, залежить в значній мірі від занять студентів в області декоративно-прикладного мистецтва, створює умови для підвищення його професійного рівня, особливо тепер коли підвищується значення культурологічного та естетичного світогляду людей, коли люди хочуть щоб краса оточувала їх всюди, коли сфера застосування прикладного мистецтва все розширюється.

Ми вважаємо, що одним із можливих напрямів вирішення цих задач є прогресивне, дидактичне спрямування вивчення декоративно-прикладного мистецтва, яке полягає у вирішенні проблем в методиці формотворчого процесу оснований на глибокому вивченні декоративного ліплення перехідної моделі з м'якого матеріалу для створення декоративно-прикладного образу у твердому матеріалі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У декоративно прикладному мистецтві важливе місце займає процес створення витворів декоративно-прикладного мистецтва. У методичній та професійній літературі з декоративно-прикладного мистецтва, психології (Ю. Арбат, Р. Арнхейм, Г. Громов, Н. Боголюбов, І. Зарецький, В. Кузин, І. Стін, А. Хворостов, Т. Шакалова, П. Якобсон) значне місце приділяють цій проблемі. Але, на наш погляд, недостатньо розкривається методика формотворчого процесу, починаючи від створення ескізу і закінчуючи виконанням роботи у матеріалі, яка суттєво впливає на розвиток професійних вмінь у студентів на заняттях ДПМ.

Бажання людини прикрасити свій побут, поєднати вжитковість форми з її красою спонукало творчий процес виникнення декоративно-прикладного мистецтва, яке сягає своїм

корінням у глибини народної творчості. «Декоративно-прикладне мистецтво – це широка область мистецтва, яка служить художньому формуванню матеріального середовища, створеного людиною, допомагає впровадженню в нього естетичного і ідейно-образного початку...» [6]. Декоративно-прикладне мистецтво – це художнє оздоблення екстер'єру та інтер'єру, предметів побуту і включає такі жанри як: декоративні розписи, декоративна скульптура, мозаїка, вітражі, різблення на різних матеріалах, художнє лиття з металу, чеканка, кераміка, карбування, килимарство, декоративні тканини і т.п.

Декоративна скульптура (лат. *sculptura* від *sclo-* висікаю, вирізую), ліплення, пластика (грец. *plastike*, від *plasso*-ліплю), «...скульптура передає уявлення про ідеал людини, не просто відображає конкретний образ людей, але і в формі пластичних образів утверджує ідеал, вчить ідеалу, розкриває людську гідність народу, передає духовний стан цілої епохи» [4].

Пластика форми залежить від природних особливостей і способів обробки. Глина, віск, пластилін служать для ліпки і є перехідним етапом між м'яким і твердим матеріалом. Побудова узагальненого декоративного образу залежить від процесу стилізації форми. Психолог Є.І.Ігнат'єв писав: «Велика кількість деталей в часткових образах заважає створенню образу із психологічної точки зору є процесом абстрагування від цілого ряду часткових дрібниць нового оригінального образу. Процес виділення самих загальних ознак у часткових образах і об'єднання цих ознак в новому образі ось цей шлях, який проходить уява засобом виробництва (чекан, різець, молоток) і нова техніка виконання (різьба, чеканка, на початковій стадії розвитку, але як тільки з'ясовано саму загальну сутність образу, він потребує насичення деталями» [2].

Окрім виконання самої декоративної скульптури процес ліплення виконує навчальну функцію у методиці побудови декоративного образу. За допомогою пластичного (віск, пластилін, глина і т.п.) матеріалу формується декоративний образ майбутнього твору. Знаходиться композиція, встановлюються пропорції і масштабність, форми надається ритмічність, контраст, новизна, архітектонічність створюючи таким чином неповторний силует, який так необхідний починаючим у формотворенні студентам під час виконання задуманого образу у твердому матеріалі.

Якщо початківець буде виконувати декоративно-прикладну роботу, користуючись малюнками або фотографіями, то він не зможе отримати повного уявлення про художній образ, не зможе простежити силует тієї чи іншої форми, а це може призвести до помилок в роботі та до псування твердого матеріалу.

Ми вважаємо, що перед тим, як виконувати будь-яку роботу декоративного характеру, необхідно спочатку вишити у м'якому матеріалі майбутній образ і його вже копіювати у твердому матеріалі, використовуючи всі методи копіювального процесу. Основою такої роботи в декоративній обробці виробів є красиві й емоційно насичені орнаментальні побудови, як наслідок правильного методичного процесу декоративного формотворення, складовими якого є процеси створення ескізу на основі ліплення з м'якого матеріалу декоративного образу.

Таким чином, в методиці створення декоративного образу важливе місце займає знання матеріалу. Створення образу починається із розробки ескізу у м'якому матеріалі майбутнього твору, вирішенням його композиції, декоративним ліпленням. Вивчення методики ліплення допоможе студентам професійно підходити до вивчення та побудови декоративного образу на заняттях декоративно-прикладного мистецтва.

Література

1. Боголюбов Н.С. Лепка на заняттях в школьному кружку / Н.С. Боголюбов. – М., Просвещение, 1979
2. Ігнат'єв Е.І. Психологія изобразительной деятельности детей / Е.І. Ігнат'єв. – М., 1961
3. Кузін В.С. Психолого-педагогические основы детского изобразительного творчества: Сборник «Творчество юных» / В.С. Кузін. – М., Просвещение, 1972
4. Нешумов Б.В. Основы декоративного искусства в школе / Под редакцией Б.В. Нешумова и Е.Д. Щедрина. – М., Просвещение, 1981
5. Хворостов А.С. Декоративно-прикладное искусство в школе / А.С. Хворостов. – М., Просвещение, 1981.–175с.
6. Хворостов А.С. Чеканка. Инкрустация. Резьба по дереву / А.С. Хворостов. – М., Просвещение, 1985.–176с.